

Szerkesztőbizottság: Jókai Anna (elnök),
Báger Gusztáv, Csontos János, Horváth Antal,
Kalász Márton, Kő Pál, Nemes Attila,
Salamon Konrád, Szakály Sándor, Vasy Géza

Főszerkesztő: Oláh János
E-mail: foszerkeszto@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7035

Olvasószerkesztő, Tanulmány: Rosonczy Ildikó
E-mail: tanulmany@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7033

Vers: Szentmártoni János
E-mail: vers@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7032

Proza: Biró Gergely
E-mail: proza@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7031

Nyitott Műhely: Ekler Andrea
E-mail: andrea.ekler@gmail.com

Európai Figyelő, Lapszemle: Falusi Márton
E-mail: europeanobserver@magyarnaplo.hu

Könyvszemle: Erős Kinga
E-mail: kritika@magyarnaplo.hu

Tördelőszerkesztő: Molnár Csenge-Hajna

Borító: Zách Eszter

Ügyintézők: Cech Vilmosné, Nagyné Nespör
Gabriella, Szentmártoni Andikó
E-mail: adminisztracio@magyarnaplo.hu

Terjesztés: Zsiga Kristóf
E-mail: elofizetes@magyarnaplo.hu

A szerkesztőség címe (Írott Szó Alapítvány)

1092 Bp., Ferenc krt. 14.

Levelezési cím:

1450 Budapest, Pf. 77.

Számlázási cím: **1062 Bp., Bajza u. 18.**

Telefon/fax: **413-6672; 413-6673**

Szerkesztőségi mobil:

(70) 388-7034

Elektronikus levélcímünk:

info@magyarnaplo.hu

Elérhetőségünk a világhálón:

www.magyarnaplo.hu

Kiadja az Írott Szó Alapítvány (1092 Bp., Ferenc krt. 14.) és a Magyar Napló Kiadó Kft. (1062 Bp., Bajza utca 18.). Terjeszti a Nemzeti Hírlap-kereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok. Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága (1080 Bp., Orczy tér 1.) Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél, emailen (hirlapelofizetes@posta.hu), faxon (303-3440) egy évre 7390 Ft, fél évre 3865 Ft. További információ: 06-80-444-444 Külföldi előfizetés: a szerkesztőség címén. Az előfizetési díj egy évre postaköltséggel együtt 60 USD vagy 50 EURO, mely átutalható a HVB-Bank Hungary Rt. (1065 Bp., Nagymező utca 44.) 10918001-00000421-10290001 számú számlára, vagy bankcsekkben elküldhető a szerkesztőség címére. Nyomda: Pannónia Print Kft. 1139 Bp., Frangepán utca 16.

Meg nem rendelt kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Minden felbélyegzett, válszborítékkal ellátott levélre válaszolunk. Mutatópéldány kérhető a szerkesztőségben.

Címlapon a Nyitott Műhely vendége:

Végh Attila

és a Nézőpont szerzője: **Cseke Péter**

Aki tud, nem beszél. Aki beszél, nem tud

Nagyon is érzem, hogy Cz. Milosznak ez a mondatpárja (*Európa-esszé*) igen sarkos, meghökkentő, elnagyolt leegyszerűsítésnek látszik, ellentmondásra ingerel: hogy-hogy, ne beszéljünk? Hallgassuk el, amit tudunk? Akkor minek tudjunk?... Engem (a tömondatok hibbant szerelmesét) elkapott ez a két mondat, s azóta sem ereszt. Elemeztem az asszociációs terét, s rájöttem: állítása paradoxonként érvényes, áttételeiben, nem direkten. A lényege, méghozzá pszichológiai elágazásaival együtt igaz. Ezért fölveti szövelemeinek analízisét: mit tesz az – beszélni? Mi az, hogy tudni? Mit igen, s mire nem hajlani? Azt hiszem, itt az igazságról és a hazugságról van szó. Átmenet egyikből a másikba nincs. Viszont tömérdek, folyton termő és osztódó igazság van, de nem töredékként, hanem parányként is teljes, önálló, az „örökre” képes, akárcsak testünk gondolkodó, *öntudatos* (J. Guittou) molekulái, és kínlódnak mértéktelenül burjánzó, tülekedő hazugságban, mely az emberben és kívülre a sötét, alul izzó lávaömléshez hasonlít, létező nemlétezőként... Vagyis aki igazat mond, az tud, tehát kell is beszélnie, de mintha csöndet beszélne. Aki hazudik, az pedig nem beszélhetne, de éppen belőle folyik a szó, hogy elfődjé: tulajdonképpen nem tud, nem ismer, és nem csak az igazat nem ismeri, hanem – következőleg – *a dolgok valóságát sem*, vagy épp, hogy tudja: amit átél, érez, gondol, kihord, az a rossz, a megfontolt gonoszság; hallgatnia kellene, s megtisztulnia a hallgatásban. Most nem azt írom, azt hiszem; *ezt* hiszem.

Mi a hazugság? Ragályos testi-lelki-szellemi kór terméke és tünete. Sommásan az, hogy aki hazudik, nem mond igazat. Ez azonban így kevés. A dolog súlyosabb: hazudva saját létét vonja kétségbe, kezdi ki, mert hitelét veszti, vesztegeti. Aki nem mondja az igazat, az még nem hazug, mivel lehet, hogy nem is tudja, mi az igaz. Ha ezt kijelenti, akkor ő nagyon is igaz lehet. Belátja és nem beszél. Ha igent mond a megismert igazra, éppen a nemtudása teheti igazzá. A kóros hazudozó nem ártatlanul tudatlan, hanem tudatosan ártó, veszélyes és kiszámíthatatlan, rulettezik naiv vagy egyszerűen ostoba emberek hiszékenységével; de ennek nagy ára van – önmaga. Strukturálhatatlan hazugság-szövevényébe gabalyodik, s egy ponton ez megbénítja. Így becsapottak, átvettek, félrevezetettek tömegeinek vesztén végső áldozata ő lesz saját manővereinek. Ez nem csak erkölcsi bukást von maga után: pszichés, testi-lelki roncsolódást is. Törvényszerűen. A hazugság mindig életellenes.

De én most nemcsak erre-arra a személyre gondolok, hanem elsöre magamra. Megtapasztaltam: egy életbevágó s konok – bár villámütésszerű – történés miatt többekkel együtt a szét- és elhullás közelébe sodródtam. Hat embert, s a testi, lelki, anyagi javaikat gyorsuló pusztulás fenyegette. Épp, hogy megmenekültünk. Ami segítségünkre sietett, véletlennek látszott... A hazugság szétszór, lappang, engesztelhetetlen; megront a gyökerekig. Vagyis igazi beszéd csak akkor jöhet létre, ha bánmiről mint igaz dologról cserélünk szót. Ez határozza meg a jó beszéd stílusát, hangnemét, hőfokát, hangsúlyait, a kedélyét is. Minden hazugnak mimi-kája, ide-oda lengő disszonanciája, „szaga” van, s formátlan is. Megérezzük a hazugság (jelenléttelen) jelenlétét. Ez most hazudik – mondjuk magunkban... Ittál kávét? – kérdezzük. Még nem – mondja. De az előbb mintha ittál volna! Dehogy ittam. Hát láttam! Nem láthatad... Vége. Kétfelé megyünk... Nincs csekély, lényegtelen hazugság. Mind életet öl, s apránként rombolja a létezés iránti bizalmat. „A hatalmasságok és fejedelemségek elemészto s pusztító erejét megropantja a hazugság, s a kétes erő óhatatlanul önelemesztéssé, önpusztítássá változik.” (H. U. V. Balthasar) Ezt írja róla az, aki igazán tud: „Csak a törvény a tiszta beszéd.” (J. A.) A tiszta beszédnek s a tudásnak mindig törvény-illata van, még akkor is, ha egy paragrafushoz sincs semmi köze.

Vasadi Péter

Vasadi Péter: <i>Aki tud, nem beszél. Aki beszél, nem tud</i>	1
LÁTHATÁR	
Halmai Tamás: <i>Kenyéráldás; Aganca közé a holdat; Unikornis</i>	3
Toroczky András: <i>Tori papa; Tori mama és Évike</i>	4
Horváth László Imre: <i>Nem fog mozdulni soha; Indián</i>	5
Mile Zsigmond Zsolt: <i>Erdőjárás; Áprily, Buddha; Én; Betegállomány; Indián fotó</i>	6
Kurucz Gyula: <i>Akkor is, ha fáj</i>	7
Molnár János: <i>A partizán</i>	10
Horváth (EÖ) Tamás: <i>Erre letem fűődnek nyomát</i>	11
Bende Liza: <i>Tánc</i>	14
Szénási Miklós: <i>Sör, szigorúan vodka nélkül</i>	15
Lázár Balázs: <i>mintha; tört</i>	19
Térmege Ágnes: <i>Régi nóta</i>	20
Báger Gusztáv: <i>Átszivárgás; Deák tér; Igaz vigasz</i>	21
Falusi Márton: <i>Hűségem története</i>	22
Varga Csaba: <i>Találkozások a nyugati irodalommal</i>	24
Dobai Péter: <i>Alig serdült leányzók – szépséges sipsiricák – fürdőzés után; Via Giulia</i>	30
<i>Szabin nők elrablása</i>	31
Henrik Nordbrandt – Molnár Fatime és Falusi Márton fordításai	
<i>Minden más; A boldogság; A fennsíkon; Itt tél van</i>	32
<i>Kívánság; Karjaidban szenderegni; Alulírott Delphoi-ban; Hiszek a véletlenben</i>	33
<i>Megváltás; Taurusz; Egy Földközi-tengeri kikötőben; A füge; Meditáló teve</i>	34
<i>Agyagfej; Alvásműhely; Freskó</i>	35
<i>Kína, görög esőn át a café turque-ben; nem a gyümölcsfák; Kyria Dora háza</i>	36
<i>Azokra a dolgokra; Chora; A folyó titka; Eufrátesz</i>	37
<i>Három virágvers; Az ezüst csat; A beszélgetés a fákról...</i>	38
<i>Átadás; Alkonyati dal; Anyai szobából...</i>	39
Magdalena Jankowska: <i>Boom az új lengyel drámai irodalomban</i> (Szenyán Erzsébet fordítása)	40
Kovács István: <i>Bella István és az Ősök</i>	44
Végh Attila: <i>Lent; Valahogy így; 2046</i>	45
NYITOTT MŰHELY	
Csábi Domonkos: <i>Határszemle (Beszélgetés Végh Attilával)</i>	47
NÉZŐPONT	
Cseke Péter: <i>A megálmodott katedrális</i>	58
KÖNYVSZEMLE	
Elmer István: <i>Föltámadás a létezésben</i> (Czigány György: <i>Zárófogadás</i> ; Simon Erika: <i>Mikor a hervadás is hála</i>)	61
Kelemen Lajos: <i>Körülírás és líra</i> (Oláh András: <i>Közjáték vagyunk, 50 év – 50 vers</i>)	62
Szakolczay Lajos: <i>Avantgárd gesztus, apostoli póz</i> (Németh Péter Mikola: <i>VisszaSejtesít</i>)	63
Ughy Szabina: <i>Nők a tükrökben</i> (Nő, tükör, írás – <i>Értelmezések a 20. század első felének női irodalmáról</i> – Szerk. Varga Virág és Zsávolya Zoltán)	65
Vesztróczy Zsolt: <i>1939 őszéről („Ott Északon”)</i> . Magyarok a lengyel szeptemberről – Szerk. Kiss. Gy. Csaba)	67
Török Bálint: <i>Paraszt sors – magyar sors</i> (Máthé János: <i>Magyarhermány kronológiája [1944–1964]</i>)	68
<i>Szerzőink</i>	70

Lapszámunkat Oláh Katalin szobrászművész munkáival illusztráltuk



Henrik Nordbrandt dán költő verseinek megjelenését
a DANISH ARTS AGENCY (www.kunst.dk) támogatta